

Наша Слова

Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 4 (999) 26 СТУДЗЕНЯ 2011 г.

За ўсіх спрабуе адказаць міністэрства культуры

Трусаву А.А.,
вул. Румянцава, д. 13,
г. Мінск

Аб звароце

Паважаны Алег Анатольевіч!

Міністэрства культуры разгледзела Ваш зварот, накіраваны Грамадскай прыёмнай кандыдата ў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А.Р. Лукашэнка, і ў рамках сваёй кампетэнцыі адказвае, што сёння галоўныя акцэнт дзяржаўнай культурнай палітыкі накіраваны на зберажэнне і развіццё культурнага патэнцыялу.

На дасягненне асноўных мэт развіцця нацыянальнай культуры накіравана зацверджаная Урадам краіны Дзяржаўная праграма «Культура Беларусі» на 2011-2015 гады. Пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь створаны грамадскі савет па пытаннях культуры і мастацтва, падрыхтаваны прапановы аб аб'яўленні 2011 года ў Рэспубліцы Беларусь годам культуры і мовы. Таксама са снежня 2010 г. пачаў працаваць Інстытут культуры Беларусі (Інбелкульт).

Міністэрства культуры пастаянна садзейнічае захаванню і папулярнасці беларускай мовы, кантралюе выкананне Плана мерапрыемстваў па папулярнасці і пашырэнні сферы выкарыстання беларускай мовы ў жыцці грамадства на 2010 і наступныя гады.

Дзяржаўныя мастацкія калектывы і творчая інтэлегенцыя прымаюць актыўны ўдзел ў традыцыйным свяце беларускага пісьменства, якое ў пачатку верасня штогод праводзіцца ў розных гарадах рэспублікі. Адзначаюцца юбілейныя выдатныя дзеячы літаратуры. Так, Міністэрствам культуры сумесна з іншымі органамі дзяржаўнага кіравання і зацікаўленымі арганізацыямі падрыхтаваны праекты Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь аб святкаванні юбілеяў класікаў беларускай літаратуры М.Багдановіча, Янкі Купалы і Якуба Коласа.

У плане папулярнасці беларускай мовы значацца такія пункты як распрацоўка праектаў заканадаўчых актаў; стварэнне інтэрнэт-сайтаў Міністэрства культуры, арганізацый і ўстаноў культуры і мастацтва; пастаноўка спектакляў у дзяржаўных тэатрах Беларусі па творах класічных і сучасных беларускіх аўтараў; фінансаванне па дзяржаўнаму заказу музычных праграм вядучых музычных калектываў і выканаўцаў на вершы беларускіх паэтаў; выкарыстанне роднай мовы пры правядзенні фестываляў, урачыстых сходаў, канцэртаў і г.д.; выпуск рэкламнай прадукцыі і многае іншае.

Ва ўстановах адукацыі Міністэрства культуры ўсё больш дысцыплін выкладаецца на беларускай мове. Усе спецыяльныя дысцыпліны выкладаюцца толькі на беларускай мове. Арганізаваны факультатывы па беларускай мове для паступаючых у вышэйшыя навучальныя ўстановы адукацыі.

У навучальных установах сістэмы Міністэрства культуры традыцыйнымі сталі алімпіяды па беларускай мове і літаратуры, конкурсы мастацкага слова, факультатывы па вывучэнню новых правілаў беларускай арфаграфіі і пунктуацыі. Так, у БДУ культуры і мастацтваў на факультэце інфармацыйна-дакументных камунікацый традыцыйна праводзіцца конкурс на лепшае веданне беларускай мовы сярод студэнтаў першага курса. Стала традыцыйным правядзенне ў межах грамадска-культурнай акцыі «Я ганаруся табой, Беларусь» пазнавальных фальклорна-гульнівых праграм, тэатралізаваных народных свят: «Прыйшлі Каляды - усе людзі рады», «Масленку сустракаем, зіму праважаем», «Пакроўскія забавы» і іншыя. У сакавіку 2010 г. у Віцебскім каледжы культуры і мастацтваў праведзена алімпіяда на лепшае веданне беларускай мовы, пераможцы якой прынялі ўдзел у абласной алімпіядзе сярод ССНУ Віцебскай вобласці (усяго прымалі ўдзел 26 навучальных устаноў). У кастрычніку 2010 г. праведзены конкурс на лепшага чытальніка

вершаў У. Караткевіча. Рэгулярна праводзіцца фальклорна-гульнівыя праграмы «Я ганаруся табой, Беларусь».

Вялікі дзякуй за Вашы грамадскія ініцыятывы па папулярнасці і пашырэнні сферы выкарыстання беларускай мовы ў развіцці грамадства і жадаю Вам моцнага здароўя, творчага натхнення, дабрабыту, здзяйснення планаў.

З павагай,
Т.І. Стружэцкі,
Намеснік Міністра.

75 гадоў Васілю Сёмуху

Васіль Сёмуха нарадзіўся 18 студзеня 1936 года на хутары Ясенец у Пружанскім раёне. У шасцігадовым узросце страціў бацькоў: нацысты расстралялі іх за сувязь з партызанамі. Але сямейная трагедыя не стала для яго бар'ерам у знаёмстве з нямецкай культурай. Ён скончыў рамана-германскае аддзяленне філфака Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Працаваў рэдактарам у выдавецтве, выкладчыкам нямецкай мовы, літсупрацоўнікам.

Перакладае з украінскай, латышскай, польскай, лацінскай і іншых моў. Але з'яўляецца галоўным перакладчыкам мастацкай літаратуры з нямецкай.

Дзякуючы яму па беларуску з'явіліся «Фаўст» Гётэ, «Так сказаў Заратустра» Ніцшэ, «Мефіста» Клаўса Мана, «Кніга гадзін» Рыльке, «Марыя Сцюарт» Шылера, Біблія...

У 1967 перакладчык звярнуўся да міністра замеж-

ных спраў БССР з незвычайнай просьбай. Ён прапанаваў запрасіць ва ўрада ФРГ кампенсацыю за страчаную ім маёмасць, а на атрыманыя грошы выдаць свой пераклад «Фаўста». У выніку Васіля Сёмуху выключылі з Саюза пісьмennisкаў.

Яшчэ ў 1995 годзе ён

апублікаваў свой пераклад «Парфумы» Патрыка Зюскінда, фільм па якой у XXI ст. стаў надзвычай папулярным.

Кавалер ордэна «За заслугі перад Федэратыўнай Рэспублікай Германіяй», латвійскага «Ордэна трох крыжоў». Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

З юбілеем, Ганна Станіславаўна

РАДЗЬКО (па мужу Халшчанкова)

Ганна Станіславаўна (н. 21.1. 1951, в. Банцавічы Лідскага р-на), бел. спявачка. Заслужаная артыстка Беларусі (1982). Скончыла Менскую музычную навучальню імя М. Глінкі (1978) і Менскі інстытут культуры (1992). У 1969 - 71 салістка нар. ансамбля «Лідчанка» раённага Дома культуры, з 1971 Камерна-інструментальнага ансамбля Беларускага тэлебачання і радыё. Голас Радзько (альт) народнага плану, вызначаецца прыгожым тэмбрам, шырокім дыяпазінам. У рэпертуары бел. і рускія нар. песні: «Ох, і сеяла Ульянаўна лянок», «Сонтрава», «Кавалёк», «Мора-мора», «Ой, мілы мой», «Туман ярам», «Зелен гай» і інш. Гастралывала ў краінах СНД, Польшчы, Аўстрыі і інш. Выступае на Беларускім тэлебачанні і радыё.

Прэмію Лынькова — за папулярнасцю беларускай мовы

У Бабруйску ўлады заснавалі спецыяльную прэмію імя пісьмennisка і літаратуразнаўца Міхася Лынькова.

Бабруйскі гарвыканкам вырашыў прысуджаць прэмію імя Лынькова дзеячам культуры, мастацтва, адукацыі, прадстаўнікам сродкам масавай інфармацыі за значныя дасягненні ў папулярнасці беларускай мовы.

Міхась Лынькоў — народны пісьмennisк Беларусі, акадэмік Акадэміі навук Бела-

русі. Ад 1925 года ён працаваў у штотдзённай бабруйскай акадэмічнай газеце «Камуніст», праз тры гады стаў яе рэдактарам. На старонках «Камуніста» друкаваліся першыя вершы, фельетоны, апавяданні Лынькова.

Ён выступіў адным з ініцыятараў стварэння бабруйскага аддзялення беларускага літаратурнага аб'яднання «Маладняк». «Маладнякоўцы» рабілі літаратурныя вечарыны на прадпрыемствах і ў воінскіх

часцях Бабруйска. «Камуніст» пры Лынькове стаў штотомесяц друкаваць літаратурны дадатак «Вясна», выйшаў у свет альманах «Уздым».

Цяпер імем Міхася Лынькова названа адна з вуліц у Бабруйску, на будынку гарадской друкарні ў яго гонар размешчана мемарыяльная дошка. Заснаванне новай прэміі — знак павагі да пісьмennisка і да роднай мовы.

Ліона Іванова.

ISSN 2073-7033

Беларускае пяціборства. Юбілейнае...

12 студзеня ў Магілёве адбылося “Беларускае пяціборства-Х”. Юбілейнае спаборніцтва адзначылася тым, што сродкаў на яго правядзенне амаль не знайшлося і патэнцыйным удзельнікам паведамлялася, што прызоў можа і не быць. На жаль, не дапамог і аблвыканкам, куды арганізатары звярнуліся з пэўнымі спадзяваннямі на тое, што заканчваўся 2010 год, абвешчаны на Магілёўшчыне годам роднай мовы, і прыхільнасць аблвыканкама да беларускай справы магла выразіцца хаця б у пакунку цукерак для кожнага пераможцы пяціборства. Але і на гэта абласное ідэялагічнае ўпраўленне сродкаў не знайшло. Тым не менш, спаборніцтва захацелі 18 дзяўчат і 24 хлопцы – рэкордная колькасць.

Міхась Булавацкі

Мінулым разам перамогу атрымала васьмікласніца з Бабруйска Насця Жыркевіч. Гэта дзівосны вынік, бо на спаборніцтва запрашаюцца навучэнцы 9-11 класаў, і васьмікласнікі тут з’яўляюцца рэдка. Але калі хтосьці з іх хоча паўдзельнічаць, то яго ці яе дапускаюць, бо спаборніцтва адкрытае – удзельнічаюць усе, хто хоча, пусцілі б нават і першакласніка. Перамога Насці надала імпульс і Бабруйску, і васьмікласнікам. З Бабруйска і Бабруйскага раёна зараз прыехалі амаль палова спаборнікаў – дваццаць, з Магілёва крыху менш – 16, і па два прадстаўнікі з Бялынічаў, Мсціслава і Чэрыкава. Васьмікласнікаў сярод іх было ажно дзесяць. Праўда, на гэты раз васьмікласнікі сябе так не правялі. Лепшы з іх, Церашонак Зміцер, заняў 16 месца.

Пасля традыцыйнай кніжнай латарэі, вынікам якой кожны спаборнік у парадку лёсавання мог выбраць сабе адну цікавую кнігу (а хто і дзве) з тых, што сабралі валандцы ТБМ, спаборнікі прыступілі да выканання заданняў. На гэты раз іх было пяць.

Першае заданне патрабавала развязаць дзве простыя матэматычныя задачы. Задачи сапраўды простыя – геаметрычная (А. Вылічыць перыметр трохвугольніка з старанамі 12 см, 17 см і вышыняй 15 см) і арыфметычная (Б. 40 працэнтаў класа складаюць хлопчыкі. На колькі працэнтаў дзяўчынак болей, чым хлопчыкаў і на колькі працэнтаў хлопчыкаў менш, чым дзяўчынак?). Для першай патрабавалася ведаць толькі знакамiтую

тэарэму Піфагора, якую звычайна ўсе ведаюць, дзякуючы яе папулярнаму выкарыстанню, для другой – толькі разуменьне, што такое працэнт (праграма пятага класа).

Але ж прымітыўна простых задач на пяціборстве не прапануюць. Нават малыя веды трэба ўмець варыяцыйна выкарыстоўваць, веды трэба ажывіць розумам, кемлівацю. Спадзяванні на гэта былі, бо значную частку спаборнікаў складалі ўдзельнікі абласных матэматычных алімпіяд. Але спадзяванні не спраўдзіліся. Тое, што ў задачы А магчымыя два адказы, бо трохвугольнік з дадзенымі элементамі можа быць востравугольным ці тупавугольным, заўважыў толькі Мікіта Кузняцоў з Бабруйска, але і ён не атрымаў максімальнага бала, бо зрабіў вылічальны памылкі (дзеці калькулятару! – адбяры ў іх гэтую цацку і ўжо 20 на 20 не могуць пераможыць!). З працэнтамі ж разабраліся толькі 8 спаборнікаў ды яшчэ трое былі блізкамі да гэтага. Астатнія ўсё здзіўляліся: няўжо на два пытанні задачы Б розныя адказы. Сапраўды розныя: дзяўчынак у паўтара раза болей, г.зн. на 50 працэнтаў болей, хлопчыкаў у паўтара раза меней, г.зн. прыблізна на 33 працэнты меней.

Другое заданне (у намінацыі “гісторыя”) патрабавала распавесці пра постаці, чые імёны носяць вуліцы Магілёва. Было прапанавана 12 прозвішчаў, з якіх можна было выбраць любыя тры. Удаляе адказы знайшліся ў Алеся Балберавы і

Юлі Фешчуковай, натуральна магілёўцаў, хаця прозвішчы К. Сіманавы, О. Шмідта, К. Арлоўскага, Т. Сурты, В. Турава, С. Кавалеўскай павінны быць вядомымі не толькі магілёўцам (пра Турава часцей пісалі, што гэта заснавальнік Тураўскага княства).

Другая частка гэтага задання гучала так: “Калі б у вашым горадзе ці раённым цэнтры забудоваліся тры новыя вуліцы, то прозвішчы якіх людзей вы прапанавалі б для іх назваў? Чаму?” Найперш прапаноўвалі прозвішчы пісьменнікаў, якія на слыху. Трэба сказаць, адбіралі з густам: В. Быкава, У. Караткевіч і Ф. Скарыну (па 8 прапаноў), Я. Коласа і М. Багдановіча (па 6), Я. Купалу (4), А. Адамовіча, М. Танка, М. Гарэцкага, К. Крапіву, Я. Маўра, М. Гусоўскага. Успаміналі Еўфрасінню Полацкую, К. Каліноўскага, Л. Сапегу, У. Мулявіна, М. Шагала, герояў апошняй вайны. Спаборнік з армянскім прозвішчам Азяцян прапанаваў для свайго Бабруйска вуліцу Лазара Богшы і вуліцу імя лётчыкаў, якія летась загінулі ў Польшчы.

Былі і досыць забаўныя прапановы. “Я б назвала вуліцу ў гонар расійскай царыцы Екацярыны II, бо, па-першае, яна была ў Магілёве, а па-другое, трэба ж некалькі адзначыць той перыяд, калі Беларусь адносілася да расійскіх земляў”. “... вуліцу Дугласа. Не ведаю, як іншыя, а я ганаруся тым, што продкі таленавітага актора нарадзіліся на Магілёўшчыне”. “Я б назваў дзве вуліцы ў гонар маршала Жукава і маршала Суварова, яны абаранялі Бабруйск ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і ад захопнікаў з Венгрыі і Прусіі”. “Я б надаў вуліцы прозвішча Пятра Першага, таму што Расійская імперыя, у склад якой уваходзіла і наша краіна, была вельмі моцнай дзяржавай” (ну канешне, яшчэ, помніцца, Скарына гасяваў у цара Пятра). “... у гонар Мураўёва, які камандаваў Беларускім фронтам і ўнёс вялікі ўклад у перамогу над

фашызмам”.

А гэта ўжо проста крык душы: “... я назваў бы вуліцу ў гонар нашага Прэзідэнта, таму што Аляксандр Рыгоравіч зрабіў для Беларусі ўсё, што можа. У нас нізкія цэны на тавары першай неабходнасці. Ён заключае розныя здзелкі з іншымі прэзідэнтамі... Гэта адзіны чалавек, які, на мой погляд, чэсны, справядлівы, мірны... На яго месцы ў Краіне нашай я ўвёў бы адну беларускую мову, таму што гэта мова нашай краіны і яна павінна быць адзінай.”

Чытач зацікавіцца, як журы ацаніла такую прапанову. Кожная дастаткова абгрунтаваная прапанова ацэньвалася ў пяць балаў. Гэтую мы ацанілі ў тры балы, бо спадабалася канцоўка прапановы, а спаборніку патлумачым (кожны спаборнік атрымае лісты з паведамленнем вынікаў яго працы і з адпаведнымі тлумачэннямі), што зніжка ў два балы грунтоўца на тым, што імёнамі жывых людзей вуліцы называць не прынята. Вартаць постаці ў гісторыі павінны выверыць час.

У трэцім заданні (намінацыя “прыродазнаўства”) пыталася, чаму дрэвы трашчаць зімой у моцныя маразы і чаму летам маланка толькі апякае смалістыя хваёвыя дрэвы, а ліставыя ад удару маланкі часта разрываюцца. Людзі павінны ведаць законы прыроды, часткай якой яны самі з’яўляюцца. Але тут сумнімацца ў адказ на пытанні. Успаміналі часта разрываюцца. Людзі павінны ведаць законы прыроды, часткай якой яны самі з’яўляюцца. Але тут сумнімацца ў адказ на пытанні. Успаміналі часта разрываюцца.

У чацвёртым (літаратурным) заданні скарысталі парадку Алеся Балакоза. Паколькі ў Магілёве 2010 год быў абвешчаны годам роднай мовы, прапанаваў спаборнікам успомніць выказванні вядомых беларускіх паэтаў, пісьменнікаў пра родную мову. Праграмай прадугледжана, што яны павінны ведаць “...каб ня ўмерлі!” Мацея Бурачка, заклік Цёткі “Мейце сілу і адвагу трымацца роднага слова!” ці Купалаўскія радкі “Чаго вам хочацца, панове?...” Прыблізна палова спаборнікаў нешта з гэтага ўспомніла, што можна лічыць пазітыўным вынікам. Астатнія спрабавалі стварыць нейкае сваё выказванне пра родную мову (заданнем гэта дапускалася).

Пятае заданне з’явілася на пяціборстве ўпершыню. Раней бал за мову вызначаўся толькі за якасць мовы, на якой выкладзена праца спаборніка. Паколькі гэты бал паступова зніжаўся (у 2006 годзе адна памылка прыпадала ў сярэднім на 30 слоў, у 2007 – на 25, у 2008 – на 16, у 2009 – на 17, у 2010 – на 13, а зараз нават дзесяці слоў вучні не могуць напісаць без памылак), аргументы вырашыў падмацаваць моўны бал дадатковым задан-

нем. Да таго ж, захацелася дапамагчы тым, хто захацеў засвоіць мову, адной ідэяй.

У далёкія гады майго школьніцтва мы любілі гуляць у розныя моўныя гульні, так ці інакш гэта дапамагала засвоіць мову (на той час – рускую). Адна з такіх гульняў заключалася ў тым, што наўздагад з слоўніка выбіралася дастаткова доўгае слова, з літар якога трэ было насастаўляць як мага больш новых слоў – назоўнікаў у назоўным склоне, не памяншальных і не імён уласных. Хто больш наскладае, той і перамог. Гэтую гульню мы і прапанавалі ў пятым заданні: скласці новыя словы з літар слова “пяціборства”. Тут перамог Павел Емельянаў, які наскладаў аж 27 слоў.

Журы давялося патраціць два дні, каб правесці працы і вызначыць пераможцаў.

Першае месца заняла адзінаццацікласніца Магілёўскай гімназіі № 1 Фешчукова Юля. Клас, у якім вучыцца Юля, мае гуманітарны кірунак, таму па матэматыцы і прыродазнаўстве яе балы даволі нізкія. Але балы ў астатніх намінацыях самыя высокія, што і дазволіла ёй істотна апырэдзіць іншых спаборнікаў. Акрамя галоўнага прыза, Юля атрымае тры адмысловыя прызы за перамогі ў асобных намінацыях.

На другім месцы леташня пераможца Жыркевіч Насця. Ёй, пераможцы абласной матэматычнай алімпіяды, задача А з пяціборства паддалася толькі напалову.

На трэцім месцы адзінаццацікласнік з той жа Бабруйскай гімназіі № 3, дзе вучыцца Насця, Емельянаў Павел. З гэтай гімназіі ўдзельнічалі ў пяціборстве-Х яшчэ некалькі навучэнцаў розных класаў і ўдзельнічалі досыць паспяхова: да памянутых ужо другога і трэцяга месцаў яны далучылі чацвёртае (Азяцян Арцём) і шостае (Храпко Алёна). Можна гаварыць аб нейкім адкрыцці высокаэфектыўнай навучальнай установы – нізкі пахлон яе адміністрацыі і настаўнікаў.

А на заканчэнне – зноў пра сумнае. “Беларускае пяціборства” праведзена ўжо дзесяць разоў. Маюцца цікавыя набыткі, дзесяткі публікацый у беларускіх СМІ, дзяржаўных і незалежных, масавых і навукова-метадычных, маніторынг дазваляе рабіць слушныя высновы з пэўнай перспектывай. На Рэспубліканскай навукова-практычнай канферэнцыі “Сучасная моўная адукацыя ў Рэспубліцы Беларусь” прачытаны даклад, падрыхтаваны па матэрыялах беларускага пяціборства з канкрэтнымі прапановамі міністэрству адукацыі, падтрыманымі ўдзельнікамі канферэнцыі. Падрыхта-

Юля Фешчукова

Насця Жыркевіч

Павел Емельянаў

вана да друку кніга “Каб не ўпадобіцца чыраю, або Як арганізаваць і правесці Беларускае пяціборства” (шукайце яе на сайце Nastaunik.info).

Але гэтае спаборніцтва так і засталася адметнасцю адной Магілёўскай вобласці. У нас не атрымалася вывесці яго на ўзровень рэспублікі. І, як ужо адзначалася напачатку, яно засталася прыватнай ініцыятывай невялікай купкі настаўнікаў, якія траціць на гэта свае сілы, свой час і, здараецца, свае сродкі (як на гэты раз) або сродкі добраахвотных фундатараў, калі яны знаходзяцца. Выказванне аднаго з іх хочацца тут прывесці: “Калі нейкая справа дапамагае людзям стаць больш разумнымі, то трэба ўкладваць у яе сродкі, бо жыццё сярод разумных людзей прыемней і выгодней, чым сярод неразумных.” Але і ў гэтага разумнага чалавека грошы лішнімі не бываюць.

Як бы там ні было, “Беларускае пяціборства” мы гатовы перадаць у надзейныя рукі, калі яны знойдуцца. Хацелася б, каб гэта былі рукі дзяржавы. Лепш бы дзяржава Беларусі. Можна і іншай. Калі ж такія рукі не знойдуцца, то наступнае пяціборства верагодней не адбудзецца...

Міхась Булавацкі,
Магілёў.

Пяціборства

Віншуем сяброў ТБМ, якія нарадзіліся ў лютым

Абраменка Эдуард Якаўлевіч
Андруцэвіч Станіслаў Вячас.
Ануфрыенка Валянціна
Аскерка Валянціна Валянцін.
Аўкштуплевіч Тамара Яўген.
Аўсеенкава Кацярына Валер.
Ахрамчук Віктар Георгіевіч
Бабічаў Антон Вячаслававіч
Багдановіч Эвеліна Паўлаўна
Багдзевіч А.І.
Баравік Марыя Якаўлеўна
Бардош Іна Анатоляеўна
Барысік Мікалай
Богуш Мікалай
Болбас Вадзім Іванавіч
Бубен Уладзімір
Бублікава Лілія
Бубновіч Іна Іванаўна
Бузо Алег Леанідавіч
Бязрукая Аксана Юр'еўна
Бяліста Марына
Бярэзіна Надзея Уладзімір.
Вабішчэвіч Тацяна Іванаўна
Васючэнка Пятро Васільевіч
Ваўрышук Наталля Юр'еўна
Вашкевіч Марына
Верхачуб Уладзімір Васіл.
Войтун Галіна Вотэхаўна
Вярцейка Аляс
Галікевіч Яўген Ціханавіч
Гаравы Леанід Антонавіч
Гарнастай Алена
Гарэлава Ганна
Гарэцкі Іосіф Аляксандравіч
Гільвей Вацлаў
Голуб Аксана Уладзіміраўна
Грынь Сяргей Іванавіч
Грышан Мікола Паўлавіч
Губарэвіч Настасся Уладзімір.
Губарэвіч Юрый Іванавіч
Гуцалік Галіна
Дамашэвіч Уладзімір Максім.
Дзямідовіч Вольга Валер.
Дзенісевіч Павел Алегавіч
Дзеружынскі Аляр'ян Аляр.
Дзмітручына Ганна Мікал.
Добыш Генадзь Канстанцін.
Драгун Павел Якаўлевіч
Драздова Марыя Аркадз.
Дубіцкі Віктар Сымонавіч
Емяльянава Аляксандра Вік.
Жаўняровіч Ганна Дзмітр.
Жук Мікалай
Жукоўская Л. С.
Забавіцкая Святлана
Засім Тамара
Заяц Генадзь Мікалаевіч
Іваніцкі Павел Яўгенавіч
Ігаценка М.І.
Іжохіна Надзея Іванаўна
Іжохіна Тацяна Мікалаеўна
Калядка Тацяна Рыгораўна
Камесніковіч Вольга
Камінская Аліна Аляксандр.
Канановіч Ірына
Канапакі Ібрагім, памёр
Канашэнка Рыгор
Канойка Ігар
Карбановіч Сяргей
Карнеева Алена Віктараўна
Касаржэўскі Віктар Іванавіч
Касцючык Валянціна Міхаіл.

Качура Яўген
Кірзеў Антось Мікалаевіч
Кішкурна Уладзімір Герасім.
Клімовіч Наталля
Клімчык Генадзь
Кляшчонак Алена
Ковель Уладзімір
Корзан Ала Вікенцеўна
Краснабаеў Артур Мікал.
Красоўскі Сяргей Уладзімір.
Крук Алена
Крываногова Святлана
Крыванос Аляс
Крывапуп Дзмітры Валер.
Крысюк Людміла
Крэйніна Людміла Міхаіл.
Кузьмянка Наталля Алег.
Курьленка Юлія
Кур'ян Астап Андрэевіч
Кухаронак Аляксандр Дзмітр.
Кухарэнка Настасся
Кучынскі Віталь Паўлавіч
Лабуда Анастасія
Лагодская Ірына
Ладыга Сяргей Паўлавіч
Лазарэвіч Аляксандр
Лашкоўская Рэгіна В.
Ліс Тамара
Літаш Вольга
Літвінава Людміла Сямёнаўна
Лопух Тацяна Уладзімір.
Лукашонак Тамара
Лукашэвіч Тамара Георг.
Лыч Леанід Міхаілавіч
Лявончыкава Дз.
Ляшчынскі Іван Купрыянавіч
Мазынскі Валер Яўгенавіч
Макарэвіч Аляксандр Васіл.
Маліноўская Тацяна Рыгор.
Марачкін Ігар Аляксеевіч
Мартынаў Мікола Рыгоравіч
Маслюкова Алена Аляксан.
Матавілава Кацярына Ігар.
Маталёнак Леанід Аляксандр.
Машнюк Тацяна Аляксандр.
Мельнікаў Мікалай Аляксан.
Мінько Жанна
Мірановіч Міхаіл
Місуна Раман
Мішчанкова Юлія Анатол.
Мудроў Максім
Мурашка Ігар
Мянькоў Юры Уладзіміравіч
Мяцельскі Мікалай Міхаіл.
Надокунева Ірына
Наскоў Міхаіл Андрэевіч
Нікіценка Тацяна Пятроўна
Нікіцін Віталь
Новікава Яна
Нялепа В.
Падшывалёў Дзмітры Аляк.
Памецька Ніна Казіміраўна
Панізоўцаў Сямён Сямёнавіч
Парфёнаў Аляксандр Іван.
Паўкштэла Сюзана Алегавіч
Петрашкэвіч Аляксандр Ан.
Петрашкэвіч Часлава
Петрушкэвіч Ала Мікал.
Піўко Юрый
Плітко Віктар Васільевіч
Працко Святлана Аляксандр.

Прыгожын Аркадзь Іліч
Пухоўская Тацяна Фёдар.
Пяткевіч Марына
Пяткевіч Уладзімір Сцяпан.
Пятроўскі Аляксандр
Ражкоў Леанід Мікалаевіч
Райчонак Аляксандр Алег.
Ракевіч Мікалай
Раманцэвіч Валянціна Карл.
Рачко Мікалай
Рудніцкая Яніна
Ружыцкі Павел Аляксандр.
Русак Андрэй
Рымко Вольга
Рысявец Раіса Рыгораўна
Савасцеява Людміла
Савіцкі Мікалай Іванавіч
Садоўская Яна Францаўна
Сакалова Алена Георгіеўна
Сарока Андрэй Іванавіч
Сахута Яўген Міхаілавіч
Свістун Сяргей
Серада Аляс Сяргееўна
Сідарук Лілія Мікалаеўна
Сіманёнак Людміла Іванаўна
Сіплівеня Жана Сямёнаўна
Старавойтаў Сяргей Мікал.
Старжынскі Андрэй
Стома Анастасія
Страчук Аляксандр Сярг.
Строганаў Вадзім Вячаслав.
Стэпановіч Язэп Міхаілавіч
Сучок Міхась
Сцепанішчава Вера Андр.
Сцефановіч Галіна Іванаўна
Сямдзянава Галіна Георг.
Сянкевіч Мікалай Іванавіч
Тарэлка Міхаіл Уладзімір.
Трубкін Аляксей Анатол.
Туровіч Аляс
Тэрэз Віктар
Утохіна Наталля
Ушакоў Сяргей Аляксандр.
Філюта Ніна Рыгораўна
Хадневіч Васіль
Хацкевіч Анатоль Канстанц.
Хмянчук Марыя Іванаўна
Ходар Аляксандр
Цімохін Леанід Аляксандр.
Ціткоўскі Ігар Адамавіч
Цішакіна Ірына Пятроўна
Цэдрык Ганна Васільеўна
Цярэнцэў Зміцер Ігаравіч
Чарнышова Зоя
Чарняўскі Сцяпан
Чыбісаў Мікола
Чылік Ніна Аляксандраўна
Шалкевіч Віктар Антонавіч
Шаўчук Аляксандр Мікал.
Шашута Аляс
Шпакаў Фелікс
Шундрык Георг
Шчарбакоў Ян Сяргеевіч
Шчасная Марыя
Шырвел Андрэй Раманавіч
Язукевіч Ганна Чаславаўна
Яканюк Данат Лявонавіч
Янушэўскі Віктар Пятровіч
Ярмусік Эдмунд Станіслав.
Яшчэна Ірына
Яшыч Дзмітры Іванавіч

Календар павінен быць аб'ектыўна-дакладным

Пасля невялікага перапынку на радасць усім шчырым беларусам пачаў выдавацца беларускамоўны календар "Родны край". Немалыя намаганні прыклала да гэтай падзеі перадавая беларуская грамадскасць у тым ліку і ТБМ. Застаецца радавацца не толькі таму, што тыраж яго павялічваецца з кожным годам, але і афармленне, вёрстка змяняюцца ў лепшы бок. Такі календар не сорамна падарваць і госцю. Нажаль, знаёмства са зместам календара "Родны край" на 2011 год выклікае і некаторыя пытанні. Напрыклад, па якому прынцыпу складальнік адбіраў персаналіі ў календары персаналіі прадстаўлены перш за ўсё імёнамі беларускіх пісьменнікаў і паэтаў, артыстаў, жывапісцаў, музыкантаў, кампазітараў. "сць у гэтым пераліку шырока вядомыя постаці. "сць постаці, вядомыя толькі вельмі абмежаванаму колу твораў (я зусім не супраць, каб іх успом-

нілі, ведалі). Але недаравальна, калі ў календары "Родны край" на 2011 год аніводнага слова пра 80-годдзе народнага паэта Беларусі Н. Гілевіча, або добра ўсім вядомых паэтаў Г. Бураўкіна (75-годдзе), А. Вярцінскага (80-годдзе), беларускага пісьменніка З. Бядулі (125-годдзе з дня народзінаў). Чаму абышлі 75-годдзе з дня нараджэння В. Турава, беларускага кінарэжысёра, народнага артыста Беларусі. Ці не з палітычных меркаванняў гэта зроблена ў адносінах да Н. Гілевіча, Г. Бураўкіна, А. Вярцінскага. Мо таму, што гэтыя паэты засталіся вернымі Саюзу беларускіх пісьменнікаў?

Сярод персаналіі ў календары "Родны край" амаль няма вядомых беларускіх вучоных і грамадскіх дзеячоў. Напрыклад, 17.09.2011 г. споўняецца 120 гадоў з дня нараджэння вядомага географа А. Смоліча і грамадскага дзеяча, які уваходзіў у склад урада БНР.

28 траўня будзе адзна-

чацца 130 гадоў з дня нараджэння Івана Луцкевіча, беларускага археолага, музеязнаўца і грамадскага дзеяча. Але пра гэта вы не прачытаеце ў календары "Родны край" на 2012 г. павінен абмяркоўвацца ў навуковых колах і прайсці рэцэнзію ў ТБМ.

*Пятро Рогач,
кандыдат гіст.
наук, дацэнт.*

Ад рэдакцыі. Канешне, неўключэнне ў календар таго ці іншага юбіляра па палітычных матывах - недапушчальнае. Разам з тым і рэдакцыя "Наша слова" мае шматгадовы досвед складання календараў, і, нажаль, кожны год некалькі знакавых асобаў не трапляюць у календар без ніякай палітыкі, а з-за недагляду. Мы ўжо сёння просім дасылаць свае прапановы ў календар на 2012 год. Такія ж прапановы, думаем, можна дасылаць і ў выдавецтва "Беларусь", якое выдае календар "Родны край".

Беларуская мова ТБМ наша будучыня Ахвяраванні на ТБМ

1. Вяргей Валянціна – 50000 р. г. Менск
2. Шкірманкоў Фелікс – 25000 р., г. Слаўгарад
3. Анісім Алена – 12000 р., г. Менск
4. Брызуноў Аляс – 20000 р., г. Менск
5. Міцкевіч Вольга – 8000 р. Менск
6. Невядомы - 100000 р., г. Менск
7. Таўгень Л.С. – 8000 р., г. Валожын
8. Пятроўская Л.С. – 8000 р., г. Валожын
9. Сівы С.А. – 3000 р., г. Валожын
10. Гарбачэўскі В. Р. – 10000 р., г. Валожын
11. Бацян В.С. -№000 р. Валожын
12. Трапашка М. У. – 6000 р., г. Валожын
13. Місевіч Мар'ян - 120000 р. м. Падсвілле, Глыбоцкі р-н
14. Чахоўскі Аляксандр - 13000 р., г. Менск
15. Сакалоўскі Вік. – 20000 р., г. Ваўкавыск
16. Ждановіч Міхась – 10000 р., г. Менск
17. Багінская А.Н. – 20000 р., г. Менск
18. Руданок Алег – 5000 р., г. Наваполацк
19. Цынгалёў Васіль – 10000 р., г. Жлобін
20. Максімчук Раман – 50000 р., г. Менск

21. Бабко Аркадзь – 20000 р., г. Менск
22. Талерчык Тамара – 50000 р. г. Гродна
23. Бялевіч А.Н. – 30000 р., г. Полацк
24. Жбанова В.В. – 10000 р., г. Магілёў
25. Стома Ларыса – 5000 р., г. Менск
26. Беражная Вольга – 20000 р., г. Ліда
27. Пружанская суполка – 327770 р.
28. Лягушоў Алег – 40000 р., ст. Ясень, Асіповіцкі р-н
29. Конік Ю.А. – 10000 р., г. Менск
30. Целехан Сяргей - 6000 р., Пінск
31. Давідоўскі Ігар – 25000 р., г. Менск
32. Савіч Валер – 50000 р., г. Пінск
33. Павідайка В.М. – 20000 р., г. Менск
34. Мацкоўская Наталля – 6000 р., г. Менск

Дзейнасць ГА "ТБМ імя Францішка Скарыны" па наданні роднай мове рэальнага статусу дзяржаўнай вымагае вялікіх выдаткаў. Падтрымка ТБМ – справа гонару кожнага грамадзяніна краіны.

Просім Вашыя ахвяраванні дасылаць на адрас, вул. Румянцава, 13, г. Мінск, 220034, альбо пералічыць на разліковы рахунак ТБМ №3015741233011 у Аджэленні № 539 ААТ "Белінвестбанка" код 739 (УНП 100129705) праз любое аддзяленне ашчадбанка Беларусбанк.

Паведамленне		Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" УНП 100129705	
		Аджэленне № 539 ААТ "Белінвестбанк"	
Рахунак атрымальніка	3015741233011	Асаблівы рахунак	739
(прывітанне, імя, імя па-беларуску, адрас)			
Від плацяжы		Дата	Сума
Ахвяраванні на дзейнасць ТБМ			
		Пеня Разам	
Касір		Пячальчык	
		Грамадскае аб'яднанне "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны" УНП 100129705	
		Аджэленне № 539 ААТ "Белінвестбанк"	
Рахунак атрымальніка	3015741233011	Асаблівы рахунак	739
(прывітанне, імя, імя па-беларуску, адрас)			
Від плацяжы		Дата	Сума
Ахвяраванні на дзейнасць ТБМ			
		Пеня Разам	
Квитанцыя		Касір	
		М.П.	
Касір		Пячальчык	

Да 150-годдзя з дня нараджэння Яўхіма Карскага РУП "Белпошта" выпусціла мастацкі маркаваны канверт.

Мастак М. Рыжы.

ЮБІЛЕЙ ЗНАНАГА КРАЯЗНАЎЦА ГАРАДЗЕНШЧЫНЫ

2010 год, 22 снежня. Аўдыторыя Гарадзенскага ўніверсітэта імя Я. Купалы перапоўнена. У Гародні адзначаўся юбілей Апанаса Пятровіча Цыхуна (нар. у 1910 г.) і праходзіла прэзентацыя яго кнігі "...Улюбёныя ў сваю зямлю". Арганізатарамі мерапрыемства выступілі абласная рада ТБМ імя Ф. Скарыны (намеснік старшыні абласной рады і ўкладальнік названай кнігі Іван Буднік) і кафедра беларускай мовы Гарадзенскага ўніверсітэта (загадчык кафедры прафесар Мікалай Аляксандравіч Даніловіч). На сустрэчу і прэзентацыю кнігі прыйшлі выкладчыкі Купалаўскага ўніверсітэта, настаўнікі, студэнты-філолагі.

Калі на экране з'яўляецца партрэт юбіляра, вядоўца Іван Буднік тлумачыць, што А.П. Цыхун вітае ўсіх прысутных: тых, хто ведаў яго як паэта, даследчыка-краязнаўца, Заслужанага настаўніка Беларусі, і тых, хто прыйшоў глыбей пазнаёміцца з яго жыццёвым і творчым шляхам. Ён з кагорты тых вядомых людзей Гарадзеншчыны, пра якіх сам пісаў:

О край мой любви!

Край герояў!

*Край ніў бязмежных і лугоў,
Край рэк люстраных і азёраў,
Край слаўных дочак і сыноў!*

Паходзіць гэты неардынарны чалавек з невялікай вёскі Кунцаўшчына, што за 35 кіламетраў ад Гародні. Прайшоў ён у жыцці доўгі і складаны шлях. Вучыўся ў Лашанскай школе, якую ў свой час скончылі вядомыя ў Беларусі людзі: міністр асветы Беларусі 20-х гадоў Антон Баліцкі, Герой Савецкага Саюза генерал Міхаіл Грыгаровіч, вядомы партызанка Вольга Соламава. Пасля школы Апанас Цыхун вучыўся ў польскай настаўніцкай семінарыі, служыў у польскім войску, працаваў на сельскай гаспадарцы, у школе, ваяваў на франтах Другой Сусветнай вайны ... шмат прайшоў і шмат паспытаў, пакуль не знайшоў сваё месца ў жыцці. Найбольш плённы перыяд яго

працы – работа інспектарам аддзела адукацыі Гарадзенскага райвыканкама з 1949 па 1968 гады.

Сваімі думкамі пра Апанаса Цыхуна, сапраўднага беларускага патрыёта, барацьбіта за родную мову, падзяліўся старшыня абласной арганізацыі ТБМ імя Ф. Скарыны А.І. Крой. "Ён ведаў сп. Цыхуна як аднаго са стваральнікаў Таварыства беларускай мовы ў Гарадзенскім раёне, арганізатара краязнаўства на Гарадзеншчыне. Яго намаганнямі быў створаны ў 1964 г. першы ў Беларусі музей акадэміка Я.Ф. Карскага. Як дасведчаны педагог ён быў настаўнікам многіх пакаленняў.

Прафесар А.М. Пяткевіч засяродзіў увагу прысутных на пашукова-краязнаўчай працы і паэтычных творах А. Цыхуна. У гады інспектарства ён вёў напружаныя пошукі мясцовых і архіўных матэрыялаў пра свайго знакамітага земляка – сусветна вядомага славіста, заснавальніка беларускай філалагічнай навукі акадэміка Я.Ф. Карскага. Вывучэнне і папулярызаванне яго дзейнасці сталі важнейшай справай жыцця А.П. Цыхуна. Пра Я. Карскага ён апублікаваў каля дзесяці артыкулаў, напісаў краязнаўча-біяграфічны нарыс "Акадэмік з вёскі Лаша", склаў фотаальбом. Як даследчыка А. Цыхуна цікавіла гісторыя роднага краю, яго фальклорнае і моўнае багацце. Ён напісаў звыш 20 артыкулаў пра лёс былых насельнікаў краю – яцвягаў, пра беларускіх

плотам, а вяселле потым і інш). Нездарма праца А. Цыхуна Народны паэт Беларусі Ніл Гілевіч назваў "патрыятычным подзвігам настаўніка". Слоўнік паслужыць крыніцай узабагачэння літаратурнай мовы, гэта сапраўдны духоўны скарб народа. Таму і напісаў А. Цыхун "Гімн роднай мове":

*Ты, родная мова,
як звон жэўруковы,
Як неба прываблівых
оумак і мар!
Ты нацыі нашай
жыццё і аснова,
Бяспэчны скарб ээрцаў,
прадзедзюўскі дар!*

Гэты верш прагучаў у пранікнёным выкананні студэнткі філфака.

Апанаса Цыхуна як інтэлігента з народа вабілі народныя традыцыі, культурнае жыццё роднага краю. Ён ахвотна адгукаўся на запрашэнні работнікаў бібліятэкі, дамоў культуры, школ. Гэты вечны вандрунік са значком выдатніка народнай асветы і значком "Пагоня", Заслужаны настаўнік школ Беларусі ехаў і выступаў перад сельскімі жыхарамі, моладдзю, школьнікамі. З гарадзенскімі кампазітарамі ў яго здаўна ўстанавіліся творчыя сувязі. Цеснае супрацоўніцтва складалася ў яго з заслужаным работнікам культуры кампазітарам Аляксандрам Шыдлоўскім, які напісаў шмат песень на вершы А. Цыхуна. Кампазітар Я. К. Петрашэвіч выканаў уласную песню на яго верш "Восем сыноў-арлянят" і расказаў аб сваім шматгадовым з ім сяброўстве, прачытаў свае вершы, прысвечаныя юбіляру. А выдатны музыкант і выканаўца Анаголь Куніцкі ўсхваляваў прысутных песняй Івана Адамовіча на Цыхуноў верш "Зорка вязасная".

Чалавек добразычлівы, ён, як магніт, прыцягваў да сябе людзей розных пакален-

няў, неабыхавых да лёсу роднага краю, знаходзіў з імі агульную мову і паразуменне. Яго і цяпер добра памятаюць яго землякі, паведаміў былы настаўнік Луцкаўлянскай сярэдняй школы, а цяпер кіраўнік мясцовага музея У. С. Козыраў. У музеі побач з іншымі славутымі сынамі Гарадзеншчыны знаходзіцца і імя А.П. Цыхуна і экспазіцыя папаўняецца новымі матэрыяламі.

... У свой час, яшчэ пры жыцці, Апанас Пятровіч са скрухай часам гаварыў:

– Адно мне шкада, што пасля мяне ветрам можа разнесці ўсё, што гадамі збіраў.

Сёння мы можам сказаць, што яго хваляванні былі дарэмныя, яго працай, здабыткімі "скарбамі народнай мовы" цікавіцца людзі сталыя і маладыя, пенсіянеры і студэнты, яго землякі і жыхары Беларусі. Даведваюцца аб мінулым сваёй краіны з "Прайздзеных шляхоў-пуцявін", адкрываюцца для сябе самабытнасць роднай мовы па яго слоўніку, знаёмяцца з слаўнымі сынамі і дочкамі сваёй краіны. Цікавіцца таму, што ён сам быў неабыхавым да лёсу роднай мовы, культуры, да лёсу роднай Беларусі. Ён умеў размаўляць з чытачом душою, якая ззяла, свяцілася любоўю да чалавека працы, да роднай прыроды. Таму і звяртаўся ён у "Малітве бабулі"

*Божа мілы, Божа моцны,
Ты нас сцеражы.
Ад няволі і пакутаў
Ты нас захавай.
Цябе малім, цябе просім:
Зберажы наш край.
Захавай нам нашу мову,
Песні зберажы
І вярні нам продкаў славу –
Просім – памажы!*

У заключэнне мерапрыемства І. Буднік расказаў аб выдадзенай да юбілею А.П. Цыхуна кнізе "...Улюбёныя ў сваю зямлю", змест якой складаюць яго нарысы, артыкулы і вершы яго самога, так і ўспаміны аб ягоных сяброў і аднадумцаў. Падрыхтавана да друку другая кніга А. Цыхуна – поўнае выданне слоўніка "Скарбы народнай мовы". Будзем чакаць новых сустрэч з вядомым краязнаўцам.

*Роза
Рымар,
Гародня.*

Імгненне і вечнасць

У менскім выдавецтве "Кнігазбор" у 2010 годзе выйшла кніга вершаў Васіля Рагаўцова "Імгненне і вечнасць". У кнігу ўвайшло ўсё лепшае са зборнікаў «Сутонне» (1995), «Долягляд» (1998), «На раскрыжы дарог» (2008), а таксама новыя вершы

Як суразмерыць вялікае і малое, імгненне і вечнасць — гэтыя пытанні ў першую чаргу турбуюць паэта. Роздум яго скіраваны і на спрадвечныя каштоўнасці чалавека, любоў, дабрывно, высакароднасць, самаахвярнасць. Слова паэта свежае і вобразнае.

У кароткіх вершах-роздумах аўтар ставіць мноства пытанняў, часта пакідаючы іх без адказу. Але ў гэтым ёсць і патэма: важна паставіць пытанне і запрасіць у суразмоўцы самога чытача, нават змусіць яго задумацца над тым, што хвалюе аўтара. Гэта — як своеасаблівае запрашэнне да дыялогу праз аўтарскую падуму.

Наш кар.

Не стала ўладзіміра Місцюка

На 65 годзе жыцця не стала прадстаўніка нашай суполкі "Гісторыя" (да 2006 года) паэта ўладзіміра Мікалаевіча Місцюка, які апошнім часам жыў у вёсцы Дулічы.

Яшчэ ў 1971 годзе Вольга Іпатава раіла яму выдавацца. У той час паэты былі добра забяспечаны матэрыяльна. Уладзімір Місцюк быў чалавекам вельмі сціплым. Ён марудзіў аж 35 гадоў, але ў 2006 годзе выдаў кнігу "З любоўю да жыцця". Яе наклад мізэрны – 20 асобнікаў.

Паэт друкаваўся ў часопісе "Вожык", газеце "Прысталічча", перыядычным друку Гарадзеншчыны. Ён вельмі любіў дачок, унукаў і асабліва ўнука Серафіма. У Місцюка сябраваў з многімі беларускімі паэтамі і паэткамі, але ў творчыя саюзы не ўваходзіў.

Аляксей Шалахоўскі.

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб рэгістрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даліна.

Адрас для паштовых адпраўленняў: 231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslowa@tut.by

Рэдактар Станіслаў Вацлававіч Суднік

Рэдакцыйная калегія:

Юрась Бабіч, Вольга Іпатава, Юрась Каласоўскі, Ірына Марачкіна, Леакадзія Мілаш, Алесь Петрашэвіч, Аляксей Пяткевіч, Уладзімір Содаль, Станіслаў Суднік, Павел Сцяцко, Алег Трусаў.

Аўтары цалкам адказныя за падбор і дакладнасць прыведзенай інфармацыі

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні. 231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Газета падпісана да друку 24.01.2011 г. у 10.00. Замова № 4.

Аб'ём 1 друкаваны аркуш. Наклад 2000 асобнікаў.

Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес. – 2130 руб., 3 мес. – 6390 руб.

Кошт у розніцу: па дамоўленасці.